

Izhaja enkrat na mesec.

CENA: za vse leto 25 Din.

za pol leta 12:50 Din.

Posamezna številka 2 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Komenskega ul. 12.

JUGOSLOVANSKI OBRTNIK

Izhaja enkrat na mesec.

Cene inseratom:

Pri enkratni objavi

1/1 str. 480 D, 1/2 str. 240 D,

1/4 str. 120 D, 1/6 str. 80 D,

1/12 str. 40 D.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE OBRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Tovariši obrtniki in trgovci!

Zopet smo 8. februarja poklicani pred volilne skrinjice. Prišel je zopet trenutek, ko se moramo odločiti komu bomo zaupali varstvo svojih koristi v narodni skupščini.

Živimo v dobi, ko se vse preraja in je zlasti gospodarsko življenje krenilo na nova pota. Preokret je povzročila dolgotrajna svetovna vojna, vsak prerod je pa združen s težavami. Kakšne so te nam ni treba razkladati, predobro jih čuti vsakdo izmed nas na lastni koži. V naši državi so se tem povojnim težkočam ki jih občuti ves svet, pridružile še posebne težave, ker je prišla Slovenija po prevratu v državno-pravno zvezo z deželami katerimi ni imela dotlej skoro nobene gospodarske skupnosti in ki so živele pod čisto drugačnimi gospodarskimi, še bolj pa pravnimi pogoji, kakor mi.

Pri nas gre sedaj zato, da olajšamo čimbolj breme povojnih nadlog, še bolj pa da dobimo za vse gospodarske panoge jednako zakonodajo v celi državi, ki naj izravna vse ostrine in omogoči enakomerno gospodarsko prospevanje vseh pokrajin države. Menda ga ni med nami tovariša, ki nebi po vsem tem, kar je doživel in okusil v šestih letih po prevratu, domnel velikega pomena smoterne zakonodaje tudi za nas obrtnike. Zakonodaja ureja pravne pogoje naše obrtniške eksistence, pospešuje ali pa ovira naš procvit, nalaga ali lajša bremena, nas varuje pred zunanjo konkurenco, ali pa nas izpostavlja brezobzirni tekmi na svetovnem trgu.

Vsi gospodarski krogi polagajo veliko važnost na to, da so zastopani v parlamentu, kjer se snujejo in sklepajo zakoni. Zastopani pa morajo biti po osebah, ki njihove težnje poznajo in so sposobne jih tolmačiti pred zastopniki drugih stanov. Tudi naša dolžnost je, da odpošljemo v novo skupščino moža, ki bo imel razumevanje za naše težave, pa tudi primerno izobrazbo, da jih v boju z različnimi interesnimi skupinami uveljavi.

„Jugoslovanski obrtni zvezi“ v kateri smo organizirani, se je posrečilo pridobiti takega moža v osebi vseučiliškega docenta inž. **Dušana Serneca**, ki nudi s svojo strokovno izobrazbo pa tudi s svoji temeljitem poznavanjem gospodarskih pogojev slovenskega obrtništva sigurno jamstvo za uspešno nastopanje naših koristi v zboru narodnih poslancev. S tem da kandidira „Slovenska ljudska stranka“ v sigurnem okraju Logatec-Radovljica inž. **Dušana Serneca**, je pokazala, da upošteva poleg vseh drugih stanov tudi nas obrtnike.

Zato pohitimo 8. februarja vsi obrtniki v boj za zmago liste „Slovenske ljudske stranke“ katere nosilec je povsod v Sloveniji dr. **Korošec**, in ji pomagajmo do čim sijajnejše zmage.

Da bomo znali voliti.

Takoj jutraj grem na volišče in čakam da pridem na vrsto. S seboj vzamem krstni ali domovni list ali kak drug vojaški list, s katerim se bom lahko takoj izkazal, če bo komisija delala kake sitnosti. Ko stopim v sobo povem glasno priimek, ime in bivališče in vzamem krogeljico. Nato zaprem pest in zaprto pest vtaknem v vsako skrinjico. Krogeljico pa spustim v tisto skrinjico, ki nosi kandidatno listo z imenom **Dr. Anton Korošec**. Ta lista ima na Kranjskem in Štajerskem prvo skrinjico, v Ljubljani pa četrto. V vse druge skrinjice pomolim samo zaprto pest.

Ko sem tako prešel vse skrinjice pest odprem in komisiji pokažem, da sem krogeljico res spustil in je nimam več.

Obrtnike, zlasti gostilničarje opozarjamo, da je strogo prepovedano vsako točenje alkoholnih pijač dan pred volitvam, na dan volitev in dan po volitvah. Prepovedano je vsako točenje. Tudi zastoj ne sme te dni dajati pijače. Zakon hoče, da te dni nihče ne vživa alkoholnih pijač.

Izogibajmo se vsakega vplivanja na svoje uslužbenec. Volilni zakon predvideva zelo stroge kazni za vsakega, ki bi z denarjem ali z oddajo služb ali kakorkoli pritiskal na volilce, da bi drugače volili kakor je morda njihovo svobodno prepričanje. Da ne bo kdo imel sitnosti, naj se takih stvari izogiblje.

Pri zadnji številki so pomotoma izostale položnice, kar popravljamo danes in prosimo za takojšnjo nakazilo naročnine.

Finančna politika in gospodarski položaj naše države.

Francosko strokovno glasilo »Revue Economique et financière« je koncem meseca oktobra objavilo pismo dr. Spaharja o ciljih naše finančne politike in o gospodarskem položaju naše države. Ker je preje omenjeni list v Franciji zelo razširjen in upoštevan, gotovo ni brez pomena, če se nekoliko seznanimo z vsebino tega članka posebno še zato, ker je bil dr. Spahar član Davidovičeve vlade v letu 1924. Iz pisma, ki ga priobčujemo v prevodu čisto točno obrazloži načrt Davidovičeve vlade na gospodarskem polju in le žal, da se je morala prekmalu umakniti P. P. Žerjavu in bila tako ovirana izpeljati načrt, ki bi ugodno vplival na naše razrušeno gospodarstvo. Pismo se glasi v prevodu sledeče:

Gospod ravnatelj! Kakor Vam je znano iz izjav, podanih javnosti in narodni skupščini, si je vlada nadelala nalogo delovati od početka z vso energijo na konsolidaciji notranjih političnih razmer. Treba se je bilo zavedati, da bo postala naša država mogočnejša šele tedaj, ko bo v političnem oziru dokazala, da vlada v državi spravljen duh in splošno soglasje v glavnih vprašanjih. Ta naloga, ki jo je prevzela vlada, dokazuje zadostno, da je bila odločena v prvi vrsti skrbeti tako za izboljšanje materialnega položaja posameznikov kakor za konsolidacijo državnih financ in domače produktivne sile. Naš ekonomično-finančni napredek je namreč tesno združen z našim političnim življenjem. To je klasična resnica in vlada si lahko obeta lepe uspehe na finančnem polju vsled realne politike, ki jo zasleduje v duhu složnosti z vsemi nacionalnimi faktori v naši državi.

Naš uspeh na finančnem polju je brez dvoma zagotovljen, kajti vlada se je odločila prevzeti tako težko nalogo šele, ko je v vsakem oziru vestno proučila sedanje politične okoliščine. Zbog tega dejstva more inozemstvo zaupati vladi, kajti naš gospodarsko-finančni napredek je tesno zvezan z vnanjim kreditom naše države. Naša zemlja je silno bogata, a njena velika bogastva so še neizrabljena. Mi nimamo na razpolago zadostnih kapitalov, da bi mogli racionalno, to se pravi ekonomično izrabiti ta bogastva. Številni rudniki, zlasti železna ruda, velikanski gozdovi, neštete vodne sile (več kot 12 milijonov konjskih sil), čakajo na kapital. Razen tega so na dnevnem redu velika javna dela, kakor zgradbe novih železnic, mostov, pristanišč, javnih poslopij, osuševanja razsežnih močvirnih ozemelj itd. Vsa ta dela zagotavljajo kapitalistu lep in gotov donos. Zato cenijo vlada važnost zaupanja inozemstva do naše države in bo s svoje strani izvajala na finančnem polju politiko, ki nam bo mogla zagotoviti to zaupanje.

Vlada bo strogo izvrševala svoje obveznosti glede izplačila anuitet državnih posojil ob predvidenih rokih. Istočasno sem ukrenil potrebno, da se definitivno uredi važno vprašanje v pogledu predvojnih dolgov naše države. Številna predvojna posojila, odnosno gotovi deli teh posojil so bili podpisani na Dunaju in v Berlinu. Po mirovni pogodbi nima naša država glede teh dolgov nikakih obveznosti. Obveznice teh dolgov ali vsaj del teh obveznic je v rokah podanikov zaveznih držav, ki so jih kupili za smešno ceno. Gotovo nezadovoljstvo se je pojavilo med temi imejitelji obveznic napram naši državi, ker ne plačujemo nikakih obresti od teh obveznic. Potrudil se bom najti rešitev, po kateri bo mogoče čuvati vsaj interese onih imejteljev, o katerih dobri veri ni mogoče dvomiti.

Petekla so že tri leta, odkar ni bil tiskan v naši državi niti eden bankovec v svrhu kritja državnih potreb. Inflacije pri nas ni več. Vlada bo ostala strogo na principu deflacije in bo skrbela za to, da se po malem z delnimi amortizacijami zmanjša njen dolg pri Narodni banki. Ta dolg je neznaten v primeri z onimi, ki jih dolgujejo druge države svojim cen-

tralnimi emisijskimi institucijam. Ta sistematična akcija, ki se ogiba vsake inflacije, dokazuje popolnoma, da danes pri nas ne more biti več govora o proračunskem deficitu: nasprotno, v stanju smo realizirati znatne prihranke ter bolje izkoristiti gotove fiskalne dohodke, na primer one iz neposrednih davkov. Energično sem deloval na to, da se čimprej izdelata načrt proračuna za l. 1925-26. Pri izdelovanju tega načrta se bo moralo vpoštovati princip štedenja. To ne bodo ostale le besede, temveč postane finančni dogma, ki se bo pokazal v dejstvih.

Moj odlični prednik, g. dr. Stojadinović, je skušal kriti izdatke za velike investicije (vojaška, javna dela itd.) iz tekočih proračunskih dohodkov. Jaz nisem za tako postopanje, ker je smatram za nepravilno. Na ta način se čezmerno obremenjuje davkoplačevalce za čas ene proračunske dobe. Treba pa je porazdeliti izdatke za te investicije na več let, kar se bo lažje doseglo s pomočjo posojil. Ob sestavi novega proračuna se bo strogo vpošteval ta princip.

Ena najvažnejših nalog, ki jih ima vlada, je popolna davčna reforma. Da se uspešno izvede to važno delo, je treba odstraniti številne neenakosti, ki so vladale doslej v našem heterogenem davčnem sistemu in ki so povzročile nepravilnosti v porazdelitvi davčnih bremen v gotovih delih naše države. Ukrenil sem potrebno, da se mi v kratkem času stavijo konkretni predlogi v svrhu omiljenja teh neenakosti, ki so ovirale poslovanje naše davčne uprave in vzbujale nevoljo davkoplačevalcev.

Vlada polaga največjo važnost na vrednost dinarja. Trdno je prepričana, da se dinar ne bo samo vzdržal na sedanjem tečaju, temveč da bo neizbežno porastel. Že danes se lahko reče, da kaže dinar trdno tendenco. Izgledi letošnje letine so dokaj ugodni, če se vpoštevata, da bo pridelek žita na celim svetu letos manjši od onega predidajočih let. Po številkah, ki so sedaj znane, je bila naša trgovska bilanca aktivna v prvem četrtletju tekočega leta. V tem razdobju je naš izvoz presegal uvoz za 6,91 %. Vpoštevati je, da pričena prava izvozna kampanja stoprav sedaj in je torej več ko gotovo, da bomo imeli letos aktivno trgovsko bilanco. Če se pri- pomni, da se bo nova vlada potrudila z racionalno trgovsko politiko pospeševati v kar največji meri izvoz in omejiti v gotovi meri uvoz, se mora smatrati izgleda za tečaj našega denarja za jako ugodne.

Vprašanje, ki je na dnevnem redu in čegar rešitev bo jako dobro vplivala na našo vnanjo trgovino, je uveljavljanje nove carinske tarife. Zvišanje postavk ne bo občutno, da se ne izzove prehitrega porasta cen za uvozne predmete, kar bi povzročilo perturbacije v uvozni trgovini.

Upam, gospod ravnatelj, da bodo mogli Vaši čitatelji na podlagi tega kratkega poročila o finančni in gospodarski politiki presojati gospodarsko stanje naše države.

P. P. Ž. režim je že mesece na vladi a ni niti z enim ukrepom pokazal, da mu je resno za izboljšanje gospodarskega položaja v naši državi. Za vsakega obrtnika in trgovca je čisto jasno, da se ne more oprijeti in zaupati vladi, ki zane-marija če ne naravnost uničuje gospodarske naprave in zato bo sleherni slovenski podjetnik 8. februarja oddal svoj glas za stranko, ki se od vsega početka bori proti korupciji v naši državi, to je SLS.

Ivan Ogrin.

Kapital in obresti.

Ena izmed glavnih pogojev za obstoj samostojnega obrtnika ali trgovca je kapital. Pri količini razvitem obratu je potrebno, da poleg drugega delovanja sodeluje tudi kapital. Višina sodelujočega kapitala je tudi merilo obsežnosti posameznega obrata. Za obratovanje je torej potrebno kapital. Vprašanje je, jeli to kapital, ki je njegov, ali je to kapital, katerega si je lastnik obrata izposodil. In ravno v tem leži sosebno še danes v dobi težke gospodarske krize jedro za obstoj obrata. Kapital moramo ločiti v dvoje: Investicijska ali napravna glavnica in pa v obratno glavnico. Pri pro-

dukcijskih obratih pa bolj obrtna glavica. Napravna glavica je denar ali kapital, katerega smo investirali, da smo si napravili obrtne pripomočke za obrtvališče, delavnice in opremo taistih. Za eventuelne stroje, orodje itd. vse kar nam služi, da zamoremo svoj obrt izvrševati. Pa to je potrebno že precejšnjega kapitala sosebno dandanes, ko operiramo z vse večjimi številkami. Tudi vsa poznejša investirana glavica, ki se izda v to svrhu, da se vse te naprave vzdignejo dopolnjujejo ali razširjajo, gredo na ta račun. Seveda se inventarično te naprave rade obrabe, tudi morajo primerno odpisovati, kar gre tudi v breme obrata. Kapital, ki je vložen v investicijah je kolikor toliko stabilen, saj se čestokrat naspelja na nepremičnine ali pa kolikor toliko tudi na specijalne premične opreme strojev in orodja.

Obrtna glavica je kapital, katerega imamo vloženega v blagu, bodisi v surovinah ali polizdelkih iz katerega produciramo ali predelujemo naš izdelek ali pa je vložen ta kapital tudi že v izdelanem blagu. Sem spadajo tudi naše terjatve, ali dolгови, kateri izvirajo iz prodaje ali nakupa tega blaga ali pa tudi izdatki za izvršitev tega kot morda delavstvo, kurjavo in vse potrebno. Tu bi prišli sosebno v poštov trgovski obrati. Kapital, ki je vložen v obrtni glavici, je vsekako bolj labilen, gibajoči ter se precej spreminja. Spreminja se še sam med seboj, da je enkrat več v surovinah, potem zopet v izdelanem blagu, včasih zopet narastejo dolžniki, pozneje zopet upniki seveda govorimo le v kolikor spada to v glavje obrtne glavice.

Obrtni kapital sam na sebi ne nudi tolikšne varnosti, kot investicijski kapital ker ni tolike sigurnosti. Sosebno nesigurne so postavke naših dolžnikov pa tudi neprodano blago ali izdelek se danes v teh valutno nesigurnih časih lahko zelo spremeni. Tudi je upoštevati, da se to blago vedno lahko odstrani in proda, torej nima za onega, ki je komu kaj posodil na to blago tiste varnosti kot predmeti napravne glavice.

Časi, ko je kdo kaj posojal denar na osebni kredit, so že zdavnaj za nami. Danes imamo zato v večini le denarne zavode kateri izjednačujejo tekoči denar, med onimi, ki ga hranijo in med onimi, ki iščejo na posodo. Denarni zavodi posojilnice, hranilnice, banke, to so ustanove čisto novega datuma. Pred dobrimi 100 leti je primeroma obstojala v Ljubljani le Kranjska hranilnica, ki se je šele tedaj osnovala in ta je opravila za celo tedajno deželo Kranjsko. O bankah tedaj še ni bilo sledu. In danes imamo v Ljubljani vse polno denarnih zavodov. Dočim so se po deželi hranilnice in posojilnice ali tudi že filiale kake banke v vsakem količnjak večjem kraju, v večjih vaseh in trgih. Banke ali ti zavodi prevzemajo denar, od vlagateljev sedaj približno po 8—10 % ali tudi več in ga posojujejo onim, ki kredite iščejo po 16—20 % in še več. To je nekako polovico + % višje, kot plačajo vlagatelji. Dočim se je pred vojno vplačevalo vlagateljem po 3 do 4 %, posojila pa so se dajala po 5—7 %. Banke ali denarni zavodi povečini nimajo svojega denarja. Svoje premoženje imajo navadno investirano deloma v takih svojih zgradbah v vrednostnih papirjih, deloma pa imajo rezervne zaklade za eventuelne izgube, zato so večinoma vsi denarni zavodi odvisni od onih, ki denar vlagajo in v istem okvirju tudi lahko dovoljujejo posojila. Veličina denarnega zavoda se torej meri po višini denarnih vlog, ki jih ima dotični zavod. Človek bi mislil, da vpricho tega, da je toliko denarnih zavodov, da se mora radi tega obrestna mera med vlogo in posojili čimbolj zmanjšati, češ ker je veliko zavodov, je tudi konkurenca velika. A tu pa to ne drži ker določuje splošni denarni trg v celi državi, in še celo izven države.

V naši državi, posebno pa še v Sloveniji se je po vojni silno veliko denarja investiralo, v razne sosebno industrijske naprave. Zato je povpraševanje po denarju veliko.

Ker so denarni zavodi le neke vrste posredovalci med naloženim in izposojenim denarjem, je gotovo za vsak denarni zavod ako hoče pridobiti dober obstoj v prvi vrsti potrebno, da zaupani denar vlagateljev tudi na varno mesto posodi.

Najvarnejše je naložen denar v zemljišču, katerega se ne more odnesti. Dokaj varen denar je tudi v poslopih, vendar lahko poslopje požar uniči ali jih potres uniči. Proti požaru se zavarujemo dočim je potres že nekaj izrednega. Poslopja pa nudijo zelo različno varnost. Največjo varnost nudijo stanovanjske hiše, dočim bi industrijske gradnje v slučaju, da se obrat likvidira in opusti, ne bilo kot tako uporabno za splošne potrebe.

Še manj varnosti nudijo stroji, ki so premični in se jih lahko odnese. Ves drugi premični obrtni inventar pa sam na sebi za prisojo kredita ne nudi bogsigavedi kolike varnosti. V tem slučaju gre za zaupanje osebe, ki vse to poseduje. Po teh vidikah nekako presojuje vsak soliden denarni zavod kadar se gre za dovoljenje kreditov. Delimo pa denarne zavode v take, ki se pečajo večina z posojili, to so večina banke in večje posojilnice in pa na zavodu, ki se bolj pečajo z posojili na hipoteke, vknjižbe na nepremičnine. Posojila na obrtne glavice tudi zvan bančni kredit je gotovo manj zavarovan, zato je tudi dražji kjer hočejo ti zavodi, da si pri tem imajo tudi pošteno plačo. Hipotečni kredit pa je cenejši, ker je navadno varnejše naložen, saj se navadno ocenjuje posojilo le do polovice ali tudi tretjine vrednosti dotičnega posestva.

Pač se tudi velikokrat dogaja, da se varnost bančnega kredita zemljeknjižno zavaruje. Znak hipotečnega kredita pa je, da se navadno dolga doba amortizira ali odplača. S kratka bi lahko rekli, hipotečni kredit je bolj stalen, bančni kredit ali tudi kredit na tekoči račun imenovan pa je menjajoči. Žal, da so danes skoro vsi večji denarni zavodi ustavili dejanje hipotečnih kreditov, kajti splošni pohlep po hitrem pridobivanju, ki se je vodil v tej dolgi vojni, je omamil vse, tako tudi denarne zavode, da se naj pečajo bolj z spekulativnimi posli kot z posli realnega pa sigurnega značaja. Špekulant, ki mogoče računa na dobro kupčijo in ki jo hitro napravi, če ima seveda denar, zamore del tega deliti z zavodom, ki mu je denar posodil. Vse kaj drugega pa je z realnem obrtnikom trgovcem, industrijcem. Konkurenca je čimdalje občutnejša. Svetovne zaloge blaga se čimbolj polnijo, povpraševanje po blagu in izdelkih je čimdalje manjše. Nasprotno pa čimdalje večji produkcijski stroški, razni občutni davki, takse, razne visoke socialne dajatve, tega se toliko nabere, da če se ne more prinesiti še ogromnih obresti. Preobračanje blaga, ali promet, se silo počasi vrši in če računimo 16 ali celo 20 % letnih obresti od najetega denarja, brez katerega danes malo kdo izhaja, bi se moralo pri marsikaterem podjetju zaslužiti po 40—50 % bruto zaslužka, da se zamore kriti vsa režija in da za silo preživi človek sebe in svojce. Iz navedenih razlogov danes vse propada, podjetja se reducirajo na skrajni minimum, nekatera podjetja so sploh ustavila svoje obrate. Manjši ljudje pa se resno povprašujejo kaj da bo. Naročil ni, in če so, te nobeden nič ne plača, vse gre le na kredo. Ob sobotah in koncem meseca se vidi pravcati lov za denarjem, da se spravi toliko skup, da se plača delavce in uslužbence. Kdo pa naj kaj dela gradi, ko pa mora eno petino odrajtati % drugo petino davkarji in malo manj pa je socialnih dajatev. Prislovica, ki se danes rabi res, drži — delamo za banke in davkarje.

Če se merodajni faktorji kmalu ne zganejo zato, da se sedaj naš gospodarski položaj ne spremeni, sledimo splošnemu gospodarskemu polomu. Naša težko ustvarjena podjetja pa bo dobil v roke tuj kapital.

Država bi lahko nekaj naredila s tem, da skuša privabiti tuj kapital, ker samo z lastnim kapitalom nikakor ne bodo mogli urediti vse zadeve. Seveda kapital privabiti tako, da ne damo svoje samostojnosti, kakor se že baš v zadnjem času dogaja. Seveda, dokler politične razmere prinas doma niso urejene, je na kak tuj kapital tudi težko kaj misliti, ker je dvomljivo, da bi kdo kaj posodil. Nekaj pa bi država še lahko naredila v lastnem delokrogu, kar bi vsaj ublažilo neznosne današnje gospodarske razmere.

Pravilno razdelitev kreditov od Narodne banke bi uplivali dobro. Znano nam je, kako se tam dajejo krediti. Od milijarde in pol milijarde kreditov pri Narodni banki pride na

slovenskega obrtnika in trgovca bore malo ali nič in še celo industriji ne dobe skoro nič. Vsi zaproseni krediti pri Narodni banki v Ljubljani lanskega leta so bili odbiti. Le borih 130 milijonov dinarjev ima cela Slovenija, pa še to skoro vse samo denarni zavodi in vendar je kredit Narodne banke po 6—8 %.

Država ima tudi direktivni vpliv, da bi se lahko iz drugih fondov dajala posojila, na pr. Hipotekarni zavod, čekovni urad in dr.

S tem bi bilo vsaj nekoliko ublaženo današnjemu pomanjkanju denarja in visoki obrestni meri.

Do sedaj pa nismo imeli prilike videti, da bi se v tem oziru le malo storilo. Vse kar je bilo je to, da se je hotelo za manjše obrate ustanoviti z državno pomočjo obrtno banko v Beogradu, ki pa je bila zasnovana na popolnoma centralističen način, tako da bi imeli le nekateri obrtniki mogoče kaj koristiti. Zato moramo gledati, da pridejo v državi na krmilo ljudje, ki imajo srce za naš gospodarski dobrobit, ter da pride tudi pri nas do urejenih gospodarskih razmer in blagostanja.

Ivan Ogrin.

Seje trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani

so se vršile za celo poletje in sicer že 17. decembra so pričeli zborovati nekateri odseki, naslednje dva dni pa so se vršile seje skupnih odsekov in plenarna.

Obrtni kakor trgovski odsek sta se posebno pečala detajlno o novem obrtnem redu, ter o mnogih dispensnih prošnjah.

Glede preosnove obrtnega zakona je poročal zbornični referent dr. Pretnar, ki je ves obsežni tozadevni material zbral in ga skrbno proučil. Splošno mnenje je bilo, da nam ne kaže forsirati tega, kajti če bode zakon stvorjen za celo državo enako, bi gotovo morali mi marsikaj popustiti kar bi bilo v škodo naši večji razvitosti in gospodarskemu napredku. Vendar moramo z ozira na to, da bi se hotelo to uveljaviti imeti izdelane vse naše predloge, da se nas ne dobi nepripravljene. Načrt tega zakona, s čemur se peča posebna komisija pri ministerstvu za trgovino in industrijo v Beogradu, je v splošnem zelo pomanjkljiv in za nas v tej obliki neupeljiv. Predlog g. referenta je, da naj se sprejme obligatni pristop obrtnih zadrug ali okrajnih zvez k zvezam obrtnih zadrug, ki sta predvideni dve; ena v Ljubljani in ena v Celju. To je tista stara pesem in zahteva, ki se je hoče tu pa tam potom zakona uveljaviti. Zbornica temu predlogu ni pritrdila in je ostalo to le predlog manjšine. Tudi se je sprejel kot predlog manjšine radi dvojnih preskušene učencev. Vse te debate so bile zelo burne, ker se je pokazala precejšnja razboritost. Interesantno je to, da je g. svetnik Zadravec trdil, da večina obrtnišva zahteva dvojno preizkušnjo, dasiravno se je konstatiralo ravno nasprotno. Za trgovce se je sklenil predlog o obligatnem pristopu k zvezi gremijev. Pri plenarni seji, katere se je udeležil kot ljubi gost gen. tajnik zagrebške zbornice g. dr. Adolf Čuvaj kakor tudi vladni zastopnik g. dr. Ratej, je za nas posebno važno sledeče:

V začetku seje je vladni zastopnik g. Ratej častital zbornici radi raznih odlikovanj, ki so jih dobili posamezniki od Nj. Veličanstva kralja, češ da to velja tudi odlikovanju zbornice. Med poročili predsedstva o prometu z Sušakom se je povdarjalo posebno dejstvo, da se je posrečilo po spretnem sodelovanju in pogajanjem podpredsednika Ogrina za slovenske pokrajine pridobiti precej obsežne zemljišča v izmeri preko 24.000 m² skladišne prostore.

Glede znižanega tarifa na progi preko Karlovca na Sušak je zadeva v teku, ravnotako konvencija z Italijo za tran-

sito tarif preko Št. Petra, Reke na Sušak. O zadnjem je referiral podpredsednik g. Ogrin tudi med posebnimi predlogi.

Zelo važno poročilo je bilo o ustanovitvi ljubljanske borze, ker notira 27 vrst delnic in papirjev ter trguje z različnimi glavnimi izvornimi pridelki: kot z lesom, poljskimi pridelki i. dr. G. Jelačin je v posebnem predlogu nadalje opisal težkoče naše borze, ker se ji ne dovoli trgovanje z valutami. Konstatiralo se je, da je popolno borzo dovolil pred demesijo bivši minister Spaho, da pa sedanji minister noče tega, in da je po izjavi min. Žerjava tendenco še Zagrebu te pravice odvzeti. Dalje omenijo o uspehu ljubljanskega velesejma, kateremu se tudi dovoli 37.500 Din. podpore. Poročilo omenja dalje o obrtno trgovskih nadaljevalnih šolah. V prošlem letu se je vršil pouk na 55 obrtno nadaljevalnih, 11 trgovsko nadaljevalnih in treh gostilničarskih šolah. Tem šolam je prispevala zbornica v tek. letu z 128.200 Din. Državna podpora pa je bila 314.540 Din. S posebnim predlogom zborničnega svetnika Vehovarja je zbornica sklenila, da se tem šolam v bodočem letu zviša prispevek iz prošl. 150.000 Din na 175.000 Din ter da naj se čimbolj ta vsota tudi porabi. Tudi se je sklenilo, da zbornica ustanovi posebni fond za izdajo nekaterih potrebnih šolskih knjig za te šole.

K poročilu je nato sledilo o važnih naredbah, ki so zadnji čas stopile v veljavo. O zakonu za zavarovanje delavcev, o uredbi delovnega časa v trg. in obrtnih podjetjih, o uredbi za odpiranje in zapiranje obratov, o pravilih, o podaljšanju delovnega časa v industriji ter o higijskih in tek. varnostnih naredbah v podjetju.

Statistika prijav in odjav:

Število prijav obrtniških obratov je znašalo:			
v II. četrtletju p. l.	590	odjav pa	203 + 387
v III. " " "	379	" pa	178 + 201
Prirastek v trg. obratih v II. četrtletju			+ 168
v III. " " "			+ 61

(Konec prihodnjič.)

Razglas.

VPRAŠANJE KREDITOV ZA MALE OBRTNIKE.

Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo v Ljubljani je prejela od filijalke Narodne banke v Ljubljani obvestilo, da sme filijalka v zmislu čl. 24 bančnih pravil o kreditiranju in eskontiranju dovoliti malim obrtnikom menično posojilo, katero sme znašati za jednega obrtnika največ 5000 Din. Posojila so namenjena malim obrtnikom in se bodo dajala le proti menici s tremi podpismi. Za ta maloobratna posojila je pri filijalki v Ljubljani razpoložna vsota $\frac{1}{2}$ milijona dinarjev, pri filijalki v Mariboru pa 300.000 Din. Posojilo morejo dobiti samo obrtniki, ki so najmanj tri leta samostojni. Prosilec se bo obrnil s pismeno prošnjo na pristojno bančno podružnico. V prošnji je navesti oznako obrta in od kod se obrt izvršuje, popis premoženjskega stanja, zakaj se potrebuje zajem in v kolikem znesku, nadalje imena onih, kateri sopodpišejo menico. Prošnjo je vložiti obrtniku potom svoje zadruge. Zadruga pošlje prošnje s svojo izjavo trgovski in obrtniški zbornici, katera predloži prošnjo Narodni banki. Mnenje zadruge in zbornice je samo informativnega značaja. Ekskontni odsek pri podružnici Narodne banke temeljem svojih informacij odloči o tem, ali se da kredit ali ne. Ako je kredit odobren, pozove podružnica prosilca, da vloži menico, katera ne sme biti daljša nego na 92 dni. Poleg posojilojemalca treba še dva podpisa. Menice bo odplačati v treh enakih trimesečnih obrokih, računjena od prvotne vsote. Novo posojilo se ne da, dokler ni odplačano popolno prvo posojilo.